Klachtencommissie Wvggz/Wzd
handelend als Klachtencommissie Wzd

Klachtnummer: KC.Wzd - 21.01

Partijen:

A, hierna te noemen 'Klager',

Klager handelt als wettelijke vertegenwoordiger van B,
hierna te noemen: "de Cliënt"

tegen

stichting "Opella, Christelijke Stichting voor wonen, zorg en welzijn",
gevestigd te Galvanistraat 7, 6716 AE Ede, locatie Torckdael te Wageningen.
hierna te noemen "Opella" of "Aangeklaagde"

1. Inleiding

De Klachtencommissie Wvggz/Wzd is opgericht en wordt in stand gehouden door stichting Klachtencommissie Wvggz/Wzd. Uit de leden van Klachtencommissie Wvggz/Wzd wordt afhankelijk van de aard van de klacht een Klachtencommissie Wvggz of een Klachtencommissie Wzd gevormd.

Opella is als zorgaanbieder aangesloten bij de Klachtencommissie Wvggz/Wzd.
De klacht betreft een Wzd-klacht en wordt behandeld door de Klachtencommissie Wzd.
hierna ook te noemen "de Commissie".

De Klachtencommissie Wzd bestaat uit:
(…)

Op de behandeling van de klacht is de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten (Wzd) van toepassing, alsmede het Reglement Klachtencommissie Wzd.

2. De procedure

Klager heeft als wettelijke vertegenwoordiger van zijn vader, de heer B,
een klacht ingediend over het toepassen van onvrijwillige zorg en het niet opnemen daarvan in een zorgplan. De Klachtencommissie heeft de klacht op 22 maart 2021 ontvangen.
Op 1 april 2021 heeft een hoorzitting plaatsgevonden via een video verbinding. Hierbij waren aanwezig:

- Van de zijde van Klager:
    - Klager in persoon;
    - C (onafh. cliënt adviseur Wlz van Klager en Cliënt);
    - D (CVP-Wzd van Klager en Cliënt)
- Van de zijde van Aangeklaagde:

- E (leidinggevende zorg);
- F (verpleegkundige);
- G (psycholoog);
- H (specialist ouderengeneeskunde)
- I (manager en coördinator klachten Opella),

- Leden van de Commissie en mevrouw mr K.E. Haagsma-Bijlsma (ambtelijk secretaris)

Chronologisch verloop van de procedure:

22 maart 2021	ontvangst klacht, tevens schorsingsverzoek;
23 maart 2021	ontvangstbevestiging aan klager, stukken aan Aangeklaagde (reactie binnen 4 werkdagen);
26 maart 2021	contact voorzitter met SOG van aangeklaagde, beslissing over verzoek tot schorsing;
29 maart 2021	ontvangst verweerschrift;
30 maart 2021	verzoek aan Aangeklaagde om stukken op te sturen, stukken van Aangeklaagde ontvangen;
1 april 2021	hoorzitting via video verbinding:
2 april 2021	uitspraak Commissie, aan partijen verzonden.

3. Standpunt Klager (de klacht)

De aan de Commissie voorgelegde klacht bestaat - kort samengevat - uit de navolgende klachtonderdelen:

a. toediening van het medicijn Clozapine, onder verzet.
b. beperken van bewegingsvrijheid, onder verzet.

Klager heeft daarbij als onderdeel van de klacht onder meer aangegeven:

- dat de onvrijwillige zorg niet is opgenomen in het Wzd-zorgplan;
- dat het Wzd stappenplan niet is gevolgd;
- dat er geen zorgverantwoordelijke is aangewezen;
- dat er geen Wzd-functionaris is aangewezen c.q. dat geen overleg is gevoerd met een Wzd-functionaris.

De Commissie formuleert uit hetgeen door Klager schriftelijk en mondeling naar voren is gebracht nog een afzonderlijk klachtonderdeel, te weten ontoereikende dossiervorming met betrekking tot onvrijwillige zorg, zoals bedoeld in artikel 55 lid 1 sub e Wzd.

4. Standpunt Aangeklaagde (het verweer)

Onderstaand zijn de standpunten van Aangeklaagde, voor zover relevant voor de beoordeling, kort samengevat weergegeven.

Klachtonderdeel a.

Opella stelt dat de Patiënt psychofarmaca (clozapine) krijgt toegediend vanwege delirant gedrag met psychotische belevingen en angsten bij lewy body dementie.
De Patiënt zelf heeft geen verzet, maar de wettelijk vertegenwoordiger wel, zodat dit maakt dat sprake is van onvrijwillige zorg.

Klachtonderdeel b.
Opella betwist dat sprake is van onvrijwillige zorg. De Patiënt hoeft niet op zijn kamer te blijven. Zijn kamer is niet op slot en hij kan zelfstandig met trippelstoel uit zijn kamer.

Ten aanzien van niet volgen van de Wzd.
Er is geen formeel stappenplan zoals de WZD dat voorschrijft beschreven in het dossier omdat het huidige ECD nog niet is ingericht op de WZD. Er is wel gehandeld in de geest van de wet waarbij de stappen van de medicatie inzet zorgvuldig zijn doorlopen en gekeken is naar proportionaliteit, subsidiariteit en effectiviteit. Er is met de zorg verantwoordelijke (evv'er), deskundige van een andere discipline (psycholoog), de arts en met de wettelijk vertegenwoordiger gesproken. De effecten van de medicatie op het gedrag van dhr. zijn bijna wekelijks met de zorgverantwoordelijke geëvalueerd en het afbouwplan komt in de evaluatie aan de orde. Opella heeft de WZD functionarissen nog niet formeel benoemd, maar het voorgenomen besluit is om alle artsen te benoemen als WZD functionaris.

5. het verzoek om schorsing

De voorzitter van de Commissie heeft contact opgenomen met Opella en verzocht om contact te hebben met de in de klachtbrief genoemde specialist ouderengeneeskunde (SOG), H. Omdat zij afwezig was heeft de voorzitter contact gehad met een andere SOG, J. Op de vraag van of stoppen met het medicijn Clozapine nadelige gevolgen kan hebben voor de patiënt geeft de SOG aan dat zij aan de hand van het dossier de indruk heeft dat de patiënt baat heeft bij het medicijn. Toediening moet worden opgebouwd, maar moet ook worden afgebouwd. Direct stoppen kan nadelige gevolgen hebben en is zeker niet verstandig.

Om die reden heeft commissie besloten om afwijzend te beslissen op het verzoek van Klager om te schorsen. Deze beslissing is op 26 maart 2021 genomen door de Commissie en aan partijen medegedeeld.

6. Beoordeling van de klacht

De Commissie heeft kennisgenomen van de door Partijen overgelegde stukken en hetgeen partijen ter zitting naar voren hebben gebracht.

Bevoegdheid en ontvankelijkheid
De commissie beoordeelt in de eerste plaats of zij bevoegd is om de klacht te beoordelen en of de klacht ontvankelijk is op grond van art. 55 lid 1 sub b, c en d Wzd.

Opella is aangesloten bij de Klachtencommissie Wvggz/Wzd. De locatie Torckdael is ingeschreven in het locatieregister als Wzd-accommodatie. Er is sprake van toepassing van onvrijwillige zorg. De Commissie concludeert dat zij bevoegd is de klacht te beoordelen en dat de klacht ontvankelijk is op grond van art. 55 lid 1 Wzd.

Wet- en regelgeving
De Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten (Wzd) is van kracht met ingang van 1 januari 2020. In de Wzd staan verplichtingen waar de zorgaanbieder zich aan dient te houden.

In het overgangsrecht staat dat een Bopz-behandelplan voor 1 juli 2020 omgezet moet zijn naar een Wzd-zorgplan. Om hiertoe te komen, moet het Wzd-stappenplan worden doorlopen. Omdat het denkbaar is dat hierbij vertraging is ontstaan door de coronacrisis hebben VWS, IGJ en VGN afgesproken dat elke zorgaanbieder verantwoorde afwegingen maakt voor zijn specifieke situatie om de omzetting vorm te geven, waarbij ook goed wordt gekeken naar de zorgbehoefte per cliënt. De zorgaanbieder stelt hiervoor een plan van aanpak op voor zijn organisatie. Op het moment dat de IGJ hiernaar informeert, kan de aanbieder een dergelijk plan van aanpak overleggen. Uiterlijk eind 2020 moet de omzetting wel zijn gerealiseerd.

Met ingang van 1 januari 2021 is de Wzd voor iedere zorgaanbieder die Wzd-zorg verleent volledig en onverkort van toepassing. In de Wzd staan de voorwaarden waar een zorgaanbieder aan moet voldoen. In de Wzd staat vastgelegd welke stappen een zorgaanbieder moet volgen om onvrijwillige zorg te mogen toepassen in een individueel geval, ook wel genoemd het Wzd-stappenplan .

Beoordeling van de klacht
De Commissie stelt vast dat de toediening van het medicijn Clozapine, is aan te merken als onvrijwillige zorg in de zin van de WZD. Dit is immers ook door Opella als zodanig erkend.

De Commissie stelt vast dat sprake is van het beperken van de bewegingsvrijheid. Als Cliënt zijn kamer uit gaat en hij vertoont gedrag dat als storend voor andere bewoners wordt aangemerkt, dat wordt hij door medewerkers van Opella terug begeleid naar zijn kamer. Gevolg is dat de Cliënt niet tot nauwelijks buiten zijn kamer kan verblijven. Nu de wettelijke vertegenwoordiger zich hiertegen verzet, is dit aan te merken als onvrijwillige zorg in de zin van de WZD.

Met ingang van 1 januari 2021 mag onvrijwillige zorg alleen worden toegepast indien de zorgaanbieder daarbij voldoet aan de daaraan in de Wzd gestelde eisen.

De Commissie stelt vast dat Opella in meerdere opzichten niet heeft voldaan aan de in de Wzd gestelde eisen voor het mogen toepassen van onveilige zorg. Voorbeelden zijn:

- Opella heeft geen zorgverantwoordelijke aangewezen voor de Cliënt;
- Opella beschikt niet over een Wzd-functionaris;
- Opella beschikt niet over een zorgplan zoals bedoeld in de Wzd.
- Opella heeft onvrijwillige zorg niet opgenomen in het zorgplan;
- Opella heeft in het geval van cliënt onvrijwillige zorg verleend, zonder het in de Wzd verplicht gestelde stappenplan te hebben doorlopen.

Ofschoon Opella in meerdere opzichten niet heeft voldaan aan de Wzd, komen niet al deze aspecten voor een beoordeling door de Klachtencommissie in aanmerking.
De Commissie is enkel bevoegd om te oordelen over de nakoming van een verplichting of over een beslissing zoals genoemd in artikel 55 lid 1 sub a t/m f Wzd.

De Commissie zal zich dan ook in haar uitspraak beperken tot een oordeel over:

- het toepassen van onvrijwillige zorg zonder daarbij te voldoen aan de in de Wzd gesteld vereisten, op grond van artikel 55 lid 1 sub b en/of c Wzd;
- ontoereikende dossiervorming met betrekking tot onvrijwillige zorg, op grond van artikel 55 lid 1 sub e Wzd.

De Commissie is van oordeel dat de klacht, voor zover betrekking hebbende op het door Opella toepassen van onvrijwillige zorg zonder daarbij te voldoen aan de in de Wzd gesteld vereisten, gegrond is.

De Commissie is van oordeel dat de klacht, voor zover betrekking hebbende op ontoereikende dossiervorming met betrekking tot onvrijwillige zorg, gegrond is.

Aanbeveling:
De commissie adviseert Opella om er voor zorg te dragen dat zij zo spoedig mogelijk in alle opzichten voldoet aan de in de in de Wzd gestelde voorwaarden. In dit verband is nog relevant dat de Commissie op grond van de Wzd verplicht is om de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) te voorzien van een exemplaar van deze uitspraak.

6. Beslissing

De Commissie acht de klacht over onvrijwillige toediening van medicijnen (zijnde een klacht zoals bedoeld in artikel 55 lid 1 sub b en/of c Wzd) gegrond.

De Commissie acht de klacht over ontoereikende dossiervorming met betrekking tot onvrijwillige zorg (zijnde een klacht zoals bedoeld in artikel 55 lid 1 sub e Wzd) gegrond.

De Commissie draagt Opella op om de toediening aan cliënte van het medicijn Clozapine te stoppen. Indien het niet medisch verantwoord is om dit per direct te doen, dan dient een medisch verantwoorde afbouw plaats te vinden gericht op het zo spoedig mogelijk stopzetten van de toediening.

RECHTSMIDDEL:
Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie deze beslissing aan partijen heeft medegedeeld, een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

Deze uitspraak is vastgesteld op 2 april 2021en dezelfde dag aan partijen verzonden per post en per email.

Namens Klachtencommissie Wzd/Wvggz

de Voorzitter
mr W.H. Morselt